

קונטרס

קדשת שובבי"ם

יגלה מעלת ימי שובבי"ם, שבהם יכולים לתקן את כל החטאים, ובפרטיות פגם הברית – הוצאת זרע לבטלה, שהוא עון חמור מאד.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזחר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסיד בברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר אֵין לְתַאֲר וְאֵין
לְשַׁעַר אֶת קְדוּשַׁת הַיָּמִים הָאֵלֹהִים, שְׂאֲדָם
אֲפִלּוֹ שְׁעָשָׂה כְּבָר מַה שְׁעָשָׂה וְחָטָא כְּבָר
כְּפִי שְׂחָטָא, עִם כָּל זֹאת קְדוּשַׁת הַיָּמִים
הָאֵלֹהִים הִיא גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד. וְאִם אָדָם
חֹזֵר בְּתַשׁוּבָה עַל פְּגָמֵי הַבְּרִית שְׂפָגָם,
עַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר וְזִיו
וְחַיּוּת וְדַבְּקוֹת הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי
קְדוּשַׁת הַיָּמִים הָאֵלֹהִים הִיא לְמַעַלָּה
מִהַשְּׂגָתָנוּ.

(אמרי-מוהר"א"ש, חלק ב', אות תתקנ)

קונטרס

קדשת שובבי"ם

א.

ימי שובבי"ם הם ימי תשובה

בני היקרים! ארבעים ימים אלו שקוראים בהם פְּרָשִׁיּוֹת: שְׁמוֹת, וְאַרְא, ב'א, בְּשִׁלַּח, יְתָרו, מ'שִׁפְטִים, נְקַרְאִים "ימי שובבי"ם", ואומר האר"י ז"ל, שְׁנֵה מְרָמֵז בַּפְּסוּק (יִרְמָה ג, כב): "שובו בנים שובבי"ם". בימים אלו "קדשת שובבי"ם", יכולים לתקן כל מה שאדם פגם כל השנה; כי בהם קוראים פְּרָשִׁיּוֹת הַשְּׁבוּעַ הַמְדַבְּרוֹת מֵעֲנִין יְרִידַת עַם יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (עֵין תָּנָא דְּבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה ז'): אֵין לָךְ אִמָּה מְזֻהָמַת כַּמִּצְרַיִם, שְׁהִיוּ מְלֵאֵי כְּשָׁפִים וְזָמָה, וְעַם יִשְׂרָאֵל הִצְרָכוּ לְעֵבֶר אֶת הַגְּלוּת הַמְרָה הַזֹּו, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה יג, סִימָן ד'): כָּל

הַמְלִכִּיּוֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם מְצָרִים, עַל שֵׁם שְׁהִיּוּ
 מְצָרִים לְיִשְׂרָאֵל. נִמְצָא, שֶׁכָּל הַגְּלוֹת שְׁעַם יִשְׂרָאֵל
 סוֹבְבִים סָבֵל גָּדוֹל, נִקְרְאת עַל שֵׁם גְּלוֹת מְצָרִים —
 מְצָרִים, הַמְחִיזִין הֵם יַם-הַחֲכָמָה, הַמַּחֲ שֶׁל הָאָדָם
 יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְמִדְרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, אָדָם יָכוֹל
 בְּמַחְשַׁבְתּוֹ לְעֵלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה. וְלָכֵן לֹא בַחֲנָם,
 שֶׁהִקְפִיד רַבֵּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד עַל קְדֻשַׁת הַמְּחַשְׁבָּה,
 וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מ"ט): מֵהוּ יֵצֵר טוֹב
 וּמֵהוּ יֵצֵר הָרַע? יֵצֵר טוֹב — מְחַשְׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת,
 שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב מְטוֹב, מֵיֵצֵר אֶת הַטוֹב, רוֹאֵה אֶת
 הַטוֹב אֶצְלוֹ וְאֶצֶּל אֲחֵרִים, וּמְסַתְּפֵל בְּעֵינֵי טוֹבָה עַל
 הָעוֹלָם, זֶה נִקְרָא "יֵצֵר טוֹב", שְׁחֵי עִם טוֹב, וְחוֹשֵׁב
 תָּמִיד שֶׁיְהִי לּוֹ טוֹב וְכוּ'. וּמֵהוּ יֵצֵר הָרַע? שְׁמֵיֵצֵר
 אֶת הָרַע, וּמְסַתְּפֵל וְחוֹשֵׁב רַק בְּרַע, שֶׁהוּא לֹא יֵצֵלַח,
 וְשֶׁלֹּא-יִמְיָאֵל, וּמְפָנּוּ לֹא יֵצֵא מְאוּמָה, וְשׁוֹבֵר אֶת עֲצָמוֹ
 וְאֶת אֲחֵרִים, כִּי מְסַתְּפֵל עַל הָרַע שֶׁלָּהֶם תָּמִיד,
 וְחוֹשֵׁב רַק רַע כָּל הַיּוֹם, וְאִין אֶצְלוֹ מְשַׁגֵּשׁ שֶׁל טוֹב,
 זֶה נִקְרָא "יֵצֵר רַע", וְלוֹ הַחַיִּים חֲשׂוֹכִים וּמְרִים.
 וּמִמָּה זֶה נוֹבֵעַ? כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן,
 וּבְפָרֵט בְּפָגַם הַבְּרִית, שֶׁפּוֹגֵם אֶת מַחוֹ בְּהִרְהוּרִים
 רָעִים, זֶה מְבִיאוֹ לְיַדֵי טְמֵאָה זוֹ שֶׁל הַחֲטָא הַמְּגַנָּה
 — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְעַל-יְדֵי-זֶה

הוא רואה חשכה, וחשף לו ולא אור. לא-כן כשאדם זוכה וחוזר בתשובה שלמה, מתחיל להאיר לו המוח, ומסתכל על הטוב שיש בכל אדם. ולכן ימים אלו "קדשת שובבי"ם", שקוראים בהם פְּרָשִׁיּוֹת: ש'מות, ו'ארא, ב'א, ב'שלח, י'תרו, מ'שפטים, ש'מספר בהם איך עם ישראל ירדו למצרים, וסבלו סבל גדול מפרעה מלך מצרים, וימרו את חייהם בחומר ובלבנים, ובכל עבודה בשדה", עד שבא משה רבנו, ונתן לקלות ולסטרא אחרא עשר מכות, והוציא את ישראל ממצרים, עד שזכינו לקבל את התורה בהר סיני, אזי באלו ארבעים יום יכולים לתקן את כל אשר פגמנו. ולכן עלינו להתעורר דיקא בימים הקדושים הללו, ולעסוק בתקוננו. חכמינו הקדושים אומרים (איכה רבה פתיחתא לה): נמשלה התפלה כמקוה, ונמשלה תשובה כים, מה מקוה זו — פעמים פתוחה ופעמים נעולה, כן שערי תפלה — פעמים נעולים, פעמים פתוחים, אבל הים הזה לעולם פתוח, כן שערי תשובה — לעולם פתוחים. בודאי תפלה זהו דבר גדול מאד, שאדם ידבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ויספר לפניו כל העובר עליו, אשר אין עוד דבר חשוב יותר בתשובה כמו הודוי דברים, וכמאמרם

ז"ל (תורת פהנים בחקתי כו): "והתודו על עוונם",
 שְׁמִיד שֶׁהֵם מְתוּדִים, מִיַּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם;
 וְכִן אֹמֵר הַרְמַב"ם (פָּרָק א', מֵהִלְכוֹת תְּשׁוּבָה, הִלְכָּה א'),
 שְׁכַל הַמְרַבָּה בְּוִדּוּיִים, הָרִי זֶה מִשְׁבַּח. כִּי עֲקָר
 הַתְּשׁוּבָה זֶה וְדוּי דְבָרִים, שְׁאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו —
 בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, אֵין עוֹד דְּבַר גָּדוֹל יוֹתֵר מִזֶּה.
 אֲבָל לֹא כָּל אָדָם מְסַגֵּל לְהַגִּיעַ לְמִדְרָגָה זוֹ, שְׁיֻכַּל
 לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי קֹדֶם שְׁאָדָם חוֹזֵר
 בַּתְּשׁוּבָה, נִכְנָס בְּכַפִּירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, שֶׁנִּדְמָה לוֹ
 כְּאִלוֹ אֵינְנוּ שׁוֹה מְאוּמָה, וּכְאִלוֹ אֵין צְרִיכִים אוֹתוֹ,
 וְלֹא שׁוֹמְעִים לוֹ, וְכִמוֹ שֶׁאֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת,
 אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם, מְכַנֵּס כְּפִירָה
 לְאָדָם; וְזֶה מַה שֶּׁאֹמֵר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה נט, ב): "כִּי אִם
 עֲוֹנֹתֵיכֶם מִבְּדָלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם"; כְּשֶׁאָדָם
 חוֹטֵא, בֵּר מִיָּנָן, הוּא עוֹשֶׂה הַפְּרָשׁ בֵּינוֹ לְבֵינוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁתְּפִלוֹתָיו אֵינָן מִתְקַבְּלוֹת. וְלִכֵּן
 אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין אֵיכָה רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן
 טו): נִמְשָׁלָה הַתְּפִלָּה כְּמִקְוֵה — פַּעַם פְּתוּחָה, פַּעַם
 לָאוּ. כְּשֶׁאָדָם טָהוֹר, אֲזִי מִבֵּין אֲשֶׁר מְלֹא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ, וְלֹא שִׁיף שְׁאֵין שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ, כִּי כָּל דְּבוֹר
 שִׁיְהוּדֵי מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל

לְמַעַלְהָ. וְלִכֵּן אָסוּר לְהִיּוֹת בְּטֹלָן, אֲלֵא לְהִרְבּוֹת
בְּשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ; אֲבָל לֹא כָּל אֶחָד זֹכֶה
לְהִרְגִישׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (סוֹטָה
ג): בְּתַחֲלָה קָדָם שְׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל, הִיָּתָה הַשְּׂכִינָה עִם
כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּיּוֹן שְׁחָטָאוּ — סִלְקוּ מֵהֶם אֶת
הַשְּׂכִינָה. מַהִי שְׂכִינָה? שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא
וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, וְכָל מֵה שְׁאֲנוּ רוּאִים וְשׁוֹמְעִים
וּמִרְגִּישִׁים זֶה אֱלֻקוֹת, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, זֶה
לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת
וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, וּמַה שְׁאֲנוּ חוֹשְׁבִים שְׁזֶה טָבַע,
מְקַרָּה וּמְזָל, הַכֹּל זֶהוּ דְמִיּוֹן אֶחָד גָּדוֹל. חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (חֲלִין ז): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ
מִלְמַטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעַלָּה; אָדָם
אֵינוֹ מְקַבֵּל מִכָּה קִטְנָה בְּאֶצְבָּעוֹ הַקִּטְנָה אִם לֹא
קָבַעוּ כָּף מִלְמַעַלָּה; כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה, אֲבָל לָמָּה
אָדָם אֵינוֹ מִרְגִּישׁ אֶת זֹאת? כִּי סִלַּק אֶת הַשְּׂכִינָה
מִמֶּנּוּ, גִּרַשׁ אֶת הָאֱמוּנָה מִמֶּנּוּ; וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל
(לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֲלֵק א', סִימָן סב): וּבְאַמְתָּ, אִם הָיָה אָדָם
מֵאֲמִין שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ,
וְשׁוֹקֵד עַל שְׁפָתָיו, תָּמִיד הָיָה מְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ.
וְלִכֵּן לֹא כָּל אֶחָד זֹכֶה תָּמִיד לְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ,
וְעַל-כֵּן הַתְּפִלָּה הִיא כְּמוֹ מְקֻנָּה — פַּעַם פְּתוּחָה

וּפְעַם סְגוּרָה. לֹא-כֵן תְּשׁוּבָה, כְּשֶׁאָדָם שָׁב בְּתִשׁוּבָה,
 וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ, וְגוֹמֵר אֶמֶר בְּדַעְתּוֹ — "זֶהוּ זֶה!
 אֵינֶנִּי שָׁב לְאוֹלְתֵי יוֹתֵר", אֵין לָךְ דְּבַר הָעוֹמֵד בְּפָנֵי
 הַתְּשׁוּבָה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְּנוּ יָכוֹל לָשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא
 פּוּ:): גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה, שְׁבִשְׁבִיל יַחֲיד שְׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה,
 מוֹחְלִים לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. יוֹשֵׁב לוֹ אָדָם בְּחֶדֶר,
 וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ — "הִנֵּה אָעֻז אֶת הַשְּׁטִיּוֹת
 וְהַהֲבָלִים שְׁעָשִׂיתִי, אֲנִי חוֹזֵר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 מֵהַיּוֹם וְהַלְּאָה אֲנִי מִשְׁתַּנֶּה לְגַמְרִי". אֲזִי לֹא רַק
 שְׁמֹזְכָה אֶת עֲצָמוֹ, אֶלָּא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, אֶת כָּל
 עַם יִשְׂרָאֵל מְזַכָּה שְׁיִשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה. כְּשִׁיהוּדֵי יוֹשֵׁב
 בְּפִנְתּוֹ, וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ קִבְּלָה חֲזָקָה לְחַדֵּל מִהֲבָלָיו
 אַחַת וּלְתַמִּיד, גוֹרֵם שְׁיִכְנָסוּ הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה בְּכָל־
 נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזוֹ מַעֲלַת הַתְּשׁוּבָה, וְהַשְּׁעָר פְּתוּחַ
 לְכָל יְהוּדֵי. כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִכְנָסִים בּוֹ הַרְהוּרֵי
 תְּשׁוּבָה, אֶף אֵינוֹ מְנַצֵּלֵם. כִּי בְּאַמַּת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא אוֹהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּלֵנוּ בָּנִים לַבּוֹרָא
 יְתִבְרַךְ, וְכִמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים יד, א): "בָּנִים אַתֶּם
 לַיהוָה" אֶלְקֵיכֶם", וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (פְּסִיקְתָא רַבְתֵי מַד): גְּדוּל כַּחַה שֶׁל תְּשׁוּבָה, שְׁפִינּוֹן
 שְׁאָדָם מִהֲרֵהוּר בְּלִבּוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיָּד הִיא עוֹלָה

לא עד עשרה מילין ולא עד עשרים ולא עד מאה,
 אלא מהלך חמש-מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון
 ושני, אלא שעומדת לפני פסא הכבוד. יהודי רק
 מהרהר בתשובה, זוכה למעלה נשגבה מאד. ומה
 זה הרהור תשובה? מחשבה שחושב — "אולי
 אעזב את שטיותי, תאוות לבי, אולי אלך לבית-
 הכנסת להתפלל, לבית-המדרש ללמד, להתעטף
 בציצית, להתעטר בתפלין", מחשבה זו כבד מעלה
 אותו עד פסא הכבוד. ולכן תשובה זה דבר גדול
 מאד, עד שאומרים חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב
 כהנא כה): "שובה ישראל" — אפלו כפרת בעקר,
 אדם עומד ומחרף ומגדף בשוק, והקדוש-ברוך-
 הוא אומר לו: עשה תשובה ביני לבינה, ואני
 מקבלך. אין עברה חמורה יותר מחרוף וגדוף, עם
 כל זאת הקדוש-ברוך-הוא מקבל את השבים אליו.
 ולכן אלו הימים הקדושים, "קדשת שובבי"ם",
 ארבעים יום אלו, שקורין בהם את הפרשיות הללו,
 מסגלים מאד לחזרה בתשובה שלמה, ולתקן כל
 מה שפגמנו כל השנה.

ב.

הַעֲקֹר לְתַקֵּן אֶת הַדְּבֹר בְּיָמִים אֱלוֹ

בְּנֵי הַיְקָרִים! עֲקֹר הַתְּקוּן הָרֵאשׁוֹן: פָּגַם
הַדְּבֹר. כָּל הַצָּרוֹת שֶׁאָנוּ סוֹבְלִים בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין
בְּרוּחַנֵי, הַכֹּל בָּא רַק מִחֲמַת הַדְּבֹר. וּכְמֵאֵמֶר הַחֲכָם:
כָּל זְמַן שֶׁהַדְּבֹר אֶצְלָךְ — אַתָּה שׁוֹלֵט עָלָיו, כִּיֹּן
שֶׁהוֹצֵאת אֶת הַדְּבֹר — הַדְּבֹר שׁוֹלֵט עָלֶיךָ; כָּל מֵה
שֶׁאָדָם סוֹבֵל בְּחַיָּו, זֶה רַק מִחֲמַת שֶׁמְדַבֵּר כָּל
הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כִּשְׁאָדָם מְדַבֵּר לְשׁוֹן
הָרַע, אֲשֶׁר אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרֻכִין טו:),
שֶׁזֶה גְרוֹעַ יוֹתֵר מִעֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת
דָּמִים, וַיְכוּלִים לַהֲרֹג אָדָם עִם לְשׁוֹן-הָרַע, כִּי
בַּתְּחִלָּה אָדָם מְדַבֵּר רַע עַל הַזּוּלָּת, וְאַחֲרֵי-כֵן הוֹלֵךְ
וּמַרְעֵ לוֹ, וּמֵה גוֹרֵם בְּזֶה? שֶׁהוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי.
אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ אֲגָדָה): קָשָׁה לְשׁוֹן
הָרַע כְּנֶגֶד רַמְחִים וְחֲרָבוֹת שֶׁהֵם מְמִיתִים, הַלְּשׁוֹן
הַיָּא כְּחֵץ דוֹקֵר, שֶׁנִּכְנָס בְּלִבּוֹ שֶׁל אָדָם. הִנֵּה כָּל
הַצָּרוֹת שֶׁאָנוּ סוֹבְלִים כִּיּוֹם, אֵין הֵם אֶלָּא מִחֲמַת
הָרַע שֶׁאֶחָד מְדַבֵּר עַל זוּלָּתוֹ, וְלָכֵן אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (עֲרֻכִין טו:): כָּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע, אֵין אֲנִי
וְהוּא יְכוּלִים לְדוֹר בְּעוֹלָם; וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-

מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד): כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, נִכְנָס בּוֹ כַח הַדְמִיוֹן, וְהַמְדָּמָה הוֹרֵס אֶת חַיֵּי לְגַמְרֵי. כִּי מִי שֶׁחַי בְּדְמִיוֹנוֹת — חַיֵּי אֵינָם חַיִּים. וּמֵהֵיכָן בָּאִים הַדְמִיוֹנוֹת? כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, בַּר מֵיָנֵן, בְּפָגַם הַבְּרִית, בְּדַבּוּרִים רָעִים, בְּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת, בְּהַסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וְעוֹשֶׂה עֲוֹנוֹת בְּפִעֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הוּא בּוֹרֵא קְלָפוֹת וּמְשַׁחֲתִים, אֲשֶׁר הֵם מְעַנִּים אוֹתוֹ. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (יְרוּשָׁלַיִם שֶׁבַת עה:): "וְהִסִּיר מִמֶּךָ כָּל חֲלִי" — זֶה הַרְעִיוֹן, הַרְעִיוֹנוֹת הַזָּרִים, הַדְמִיוֹנוֹת הַשׁוֹנִים, הֵם הַמַּחְלוֹת הַגְּדוֹלוֹת בְּיוֹתֵר. כְּשֶׁאָדָם מְסֻתָּבֵב בְּמַחְשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ הַהוּא רוֹצֵה לְהַרַע לוֹ, לְהַצִּיק לוֹ, אֵינֶן לָהּ מַחְלָה גְּדוֹלָה מְזוֹ, שֶׁהֲרִי אֵינֶן אָדָם יָכוֹל לְנַגֵּעַ בָּהּ בְּלִי רְשׁוּתוֹ יְתַבְרָךְ, וּכְמֵאמָרָם ו"ל (יִזְמָא לַח): אֵינֶן אָדָם נוֹגֵעַ בַּמָּה שְׁמוּכָן לְחַבְרוֹ וְאֵינֶן מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֲבֵרְתָּהּ אֲפֵלוֹ כְּמֵלֵא נִימָא; אָדָם פּוֹתַח חַנוּת, וְהֵנָּה מְמֹלוֹ נִפְתַּחַת חַנוּת כְּדָגְמָתוֹ, מִתְחַרְרָה כְּנִגְדּוֹ, וְאָדָם נִשְׁבֵּר כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבֵּר, אֲךָ אֵינּוּ שָׂם עַל לֵב, שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם, וְלִכְן אֵל לוֹ לְכַעַס וְלִהְתַּרְגֵּז וּלְדַבֵּר רַע עַל זוּלָתוֹ, כִּי הַכֹּל מֵאֵתוֹ יְתַבְרָךְ. וְאוֹמֵר רַבְּנֵנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט): בְּרִית הַלְשׁוֹן וּבְרִית הַמַּעוֹר תְּלוּיּוֹת זֹו בְּזוֹ;

כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּדַבּוּרוֹ, גּוֹרֵם רָעוֹת, עַד שְׁפוּגִים בְּפָגַם הַבְּרִית. וְלָכֵן יָמִים אֵלוֹ שֶׁל "קִדְשֶׁת שׁוֹבְבֵי"ם", יְכוּלִים לְתַקֵּן בָּהֶם כָּל אֲשֶׁר פָּגַמְנוּ בְּדַבּוּרֵינוּ; הֵן שֶׁדַּבְּרָנוּ רַע, הֵן שֶׁנִּבְּלָנוּ פִּינוּ, חֵס וְשָׁלוֹם, וְכִמְאֶמְרָם ז"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כַד) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים כג, טו): "וְלֹא יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבָר", עֲרוֹת דְּבָר — זֶה נִבּוּל פֶּה; אֲשֶׁר גּוֹרֵם לְכָל הַצָּרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם. אָנוּ שׁוֹמְעִים בְּכָל יוֹם צָרוֹת וְהִרְיָגוֹת, שְׁפִיכוֹת דָּמִים וְכוּ', וְאֵינּוּ יוֹדְעִים מָה זֶה וְעַל מָה זֶה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבַּת ל.ג.): בְּעוֹן נִבּוּל פֶּה צָרוֹת נִתְחַדְּשׁוֹת, וּבַחֲזוֹרֵי יִשְׂרָאֵל מֵתִים, וִיתוּמִים וְאַלְמָנוֹת צוֹעֲקִים וְאֵינָם נִעָנִים; לָמָּה לָנוּ לְהִגִּיעַ לְכָל זֶה?! לָמָּה לָנוּ לְהִפְקִיר דְּבַרֵּינוּ?! הֲבֵיאָה נִתְקַן אֶת פָּגַם הַדְּבָר, וְנִקְבַּל עַל עֲצָמֵנוּ לְדַבֵּר רַק דְּבָרִים טוֹבִים. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם): הַמְּנַבֵּל פִּיו, אֶפְלוּ חוֹתְמִים עָלָיו גָּזַר דֵּין שֶׁל שְׁבַעִים שָׁנָה לְטוֹבָה — הוֹפְכִין עָלָיו לְרָעָה. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת נִבּוּל פֶּה, סִימָן א'): מִי שֶׁמְדַבֵּר נִבּוּל פֶּה, בְּיָדוּעַ שֶׁלְבוֹ חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת אָוֶן; אֵין אִישׁ שֶׁם עַל לֵב, שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ מְגַלֶּה אֶת מַעֲשָׂיו הָרָעִים, בְּעֵת שֶׁמְנַבֵּל פִּיו. וְלָכֵן יָמִים אֵלוֹ "יָמֵי שׁוֹבְבֵי"ם", עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמֵנוּ קִדְשֶׁת הַדְּבָר, לֹא לְדַבֵּר רַע, חֵס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא

לְהִרְבוֹת רַק בְּדַבּוּרִים טוֹבִים, לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת
 נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. לְצַעֲרָנוּ הָרַב, יֵשׁ כָּל-כָּף הַרְבֵּה
 יְתוּמִים וְאַלְמָנוֹת, אֲנָשִׁים שְׁבוּרִים וּרְצוּצִים,
 הַמְּחַכִּים שְׂיָבוֹא אָדָם וַיְחַזְּקֵם וַיְדַבֵּר עַל לִבָּם. אוֹמֵר
 רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קו) עַל הַפְּסוּק
 (תְּהִלִּים מֵא, א): "אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל"; אֲשֶׁרִי אָדָם
 שְׂמִמְכָנִים שְׂכָל בַּדָּל, וּמֵהוּ דָּל? אֵינְךָ עֲנֵי אֵלָּא בְּדַעַת
 (נְדָרִים מֵא); עֵקֶר הָעֲנִיּוֹת הִיא בְּדַעַת, וְאִיזוֹ דַּעַת?
 "אַתָּה הָרְאֵתָ לְדַעַת כִּי הָיִיתָ אֱלֹקִים אֵינְךָ עוֹד
 מְלַבְּדוֹ" (דְּבָרִים ד, לֵה), אָדָם צָרִיךְ לְהַחֲדִיר בְּעַצְמוֹ,
 שְׂאִין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל. וְאִם יֵשׁ לְאָדָם דַּעַת זוֹ,
 אוֹמְרִים עַל כָּף חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים מֵא): 'דַּעַת
 קְנִיית — מָה חֲסִרְתָּ?! אִם לָךְ הַדַּעַת שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִנְּהִיג אֶת עוֹלָמוֹ,
 וְאֵף אֶחָד בְּעוֹלָם אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָךְ דְּבָר בְּלִעְדָּיו
 יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲזַי לֹא חָסֵר לָךְ שׁוֹם דְּבָר. וְלִהְפֹּךְ
 'דַּעַת חֲסִרְתָּ — מָה קְנִייתָ?! אִם אֵינְךָ לָךְ הַדַּעַת הַזֶּה
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִנְּהִיג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים,
 בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט, מָה קְנִייתָ?! אֵינְךָ לָךְ כְּלוּם. וְלִכֵּן
 עֵקֶר תְּקוּנַת הַדַּבּוּר — בְּמָקוֹם מָה שֶׁדַּבַּרְתָּ עַד עַכְשָׁיו
 לְשׁוֹן הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, וְנִבְלָת פִּיךָ, בִּימֵי
 שׁוֹבְבֵי"ם אֵלּוּ רְאֵה לְתַקֵּן וּלְדַבֵּר דַּבּוּרֵי אֱמוּנָה

וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, לְחִזּוּק וּלְעוֹדֵד אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁר זֶה מְצֻנָה גְדוֹלָה בְּיוֹתֵר, וְאִין לְמַעַלָּה הַיְמָנָה.

ג.

לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי הַשְׁתַּדְּלוּת לְשֵׁלֵם אֶת הַחֻבּוֹת,
וּלְהַשִּׁיב אֶת הַגְּנֵבָה שְׁגָנַב וְגֹזֵל

בְּנֵי הַיְקָרִים! עֶקֶר הַתְּקוּן בְּיָמִים אֵלֹה — לְתַקֵּן
אֶת פְּגָם הַגְּזֵל; וְכֵן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי
הַשְׁתַּדְּלוּת בְּעוֹלָם לְשֵׁלֵם אֶת הַחֻבּוֹת שְׁאָנוּ חַיְבִים.
הֵלֵא אֲנָשִׁים לָוִי כְּסָפִים מְזוּלָתָם, וְאִם אֵינָם פּוֹרְעִים
חֻבָּם, אֲזִי נִכְלָלִים בְּכָלֵל (תְּהִלִּים לז, כא): "לֹוּה רָשַׁע
וְלֹא יִשְׁלֵם", וְאַף אִם אֵין לָךְ לְהַשִּׁיב חֻבְּךָ, לְכָל
הַפְּחוֹת תָּבוֹא וְתִתְנַצֵּל לְפָנֵי הַמַּלְּוָה, וְתִתֵּן לוֹ מְעַט
מְעַט, וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ שִׁיֶּאֱרִיךְ לָךְ אֶת זְמַן הַפְּרָעוֹן,
וְאִם אֵינְךָ עוֹשֶׂה כֵן, הֲרִי זֶה רְשָׁעוֹת גְּדוֹלָה, וְכֹא
מִפְּגָם הַבְּרִית, פְּגָם הַמַּח; כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בְּפְגָם
הַבְּרִית, נַעֲשֶׂה אִישׁ רַע וּבְלִיעֵל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית
לח, ז): "וַיְהִי עַר רַע בְּעֵינֵי ה'", שׁוֹאֵל רַבֵּנוּ ז"ל
(שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רמט): לָמָּה כָּתוּב: 'רַע' בְּעֵינֵי ה',
וְלֹא 'רָשַׁע' בְּעֵינֵי ה'? אֵלֵא מִי שְׁחוֹטֵא בַּחֲטָא הַזֶּה,
רַחֲמָנָא לְצַלָן, הוּא אִישׁ רַע וּבְלִיעֵל, כַּנֶּרְאָה בַּחוּשׁ.

ועל-כן אם אדם הלך לך כסף, לך ותשלם לו, ואם אין לך, לך ותאמר לו, שפגע מצבך דחוק, ותשלמו מעט מעט. ולא כפי שאנו רואים אנשים רעי לב, שגוזלים מזולתם ואין אכפת להם, וכל מי שגונב וגוזל יותר — שמו מתפרסם וכו'. על-כן דיקא בימים אלו יכולים לתקן את פגם הגזל. חכמינו הקדושים אומרים (מכות כג:): גזל ועריות, נפשו של אדם מחמדתן ומתאוה להם; אין דבר שאדם חפץ בו כמו עריות — נאוף, וגזל. ולדאבוננו, בלנו נגועים בנגע הצרעת הזה של גזל וגנבה, שאין מקפידים על כספי הזולת. ואומרים חכמינו הקדושים (עין רש"י בראשית ו, יג): לא נחתם גזר דינם של דור המבול אלא על הגזל. דור המבול היו משחתים, כמו שכתוב (בראשית ו, יב): "כי השחית כל בשר דרכו על הארץ", עשו כל מיני עוונות שבעולם; אבל הקדוש-ברוך-הוא המתין בסבלנות פן ואולי ישובו בתשובה, כיון שהתחילו לגזל זה מזה, את זאת הקדוש-ברוך-הוא לא יכול למחל, ונחתם דינם על הגזל. ולכן דיקא בימי שובבי"ם אלו, עלינו לתקן במה שפגמנו בגזל, גנבות ועשק שיש בידינו, ועלינו למסור נפשנו לשלם את הכל, וזה התקון שלנו. אומרים חכמינו

הַקְדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה כב, סִימָן ג'): כָּל מִי שֶׁיִּדְיוּ מְלַכְלָכוֹת בְּגִזּוֹל, הוּא קוֹרָא לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינוֹ עוֹנֶה אוֹתוֹ, לָמָּה? שְׁתַּפְּלֹתוֹ בְּעֵבֶרָה; כִּי יִדְיוּ בְּגִזּוֹל מְלֵאוֹ. אָדָם מֵתְאוּנָן: "הִנֵּה אֲנִי מְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל לְבִי, וּמִבְקֵשׁ כָּל צָרָכִי, וְשׁוֹפֵךְ נַפְשִׁי וְכָל צְרוּתִי, וְלָמָּה אֵינֹנִי נֶעֱנֶה?" אוֹמְרִים לוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, אַתָּה יוֹדֵעַ מִדּוּעַ? כִּי יִדְיָךְ בְּגִזּוֹל מְלַכְלָכוֹת. וְלָכֵן דִּיקָא בְיָמִים אֱלוֹ שֶׁל "קְדַשַׁת שׁוֹבְבֵי"ם" נִרְאֶה לְתַקֵּן אֶת פְּגָם הַגִּזּוֹל וְהַגְּנֵבָה. וּמִי שֶׁיּוֹדֵעַ שְׁגָנֵב וְגִזַּל כִּסְפֵי הַזּוּלָּת, יִרְאֶה לְשַׁלְּמָם תַּכְף-וּמִיד, וְאִזּוֹ יִמְחַל לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה כִּשְׁיּוֹדֵעַ אָדָם, שֶׁחִבְרוּ עָשָׂה עִמּוֹ חֶסֶד, וְהִלָּוָה לוֹ מָמוֹן, עָלָיו לִילֹךְ וְלִפְרֹעַ חוּבוֹ, וְלִכְלֵ הַפְּחוֹת יִפְיִסוּ וַיֹּאמֶר לוֹ, שֶׁכִּפְרָגַע אֵין לוֹ לְשַׁלֵּם הַכֹּל, אֲבָל אַט אַט יָשִׁיב הַחוּב, וַיִּשְׁלִים עִם הַזּוּלָּת, וְלֹא יֵצֵא לָרִיב עִמּוֹ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבָר חָשׁוֹב בְּשָׂמִים כְּמוֹ שֶׁיְהוּדִים חַיִּים בְּיַחַד בְּאַחְוָה וּבִרְעוּת. וְלָכֵן הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּתְקַן כָּל מָה שֶׁפָּגַמְנוּ בְּבֵין אָדָם לְחִבְרוֹ, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוֹטָה ט): הַנּוֹתֵן עֵינָיו בְּמָה שֶׁאֵינוֹ שָׁלוֹ, מִה שֶׁמִּבְקֵשׁ — אֵין נּוֹתְנִים לוֹ, וּמָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ — נּוֹטְלִים מִמֶּנּוּ. וְלָכֵן הֵבֵא נָשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה בְיָמִים אֱלוֹ, וְאִם יֵשׁ בְּיַדְינוּ כִּסְפֵי גִזּוֹלָה, אוֹ

עֲשִׂינוּ עֹל לַזֹּלַת, הָבָה וּנְשָׁלֵם וּנְפִיִס אֶת חֲבֵרְנוּ,
וּבְזִכּוֹת זֶה יִקְבֵּל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תְּפִלָּתֵנוּ
וּתְשׁוּבָתֵנוּ, וְנִזְכָּה לְכָל טוֹב.

ד.

לְבָרַח מִמַּחְלַקַת כְּמוֹ שְׁבוּרְחִים מֵאֵשׁ

בְּנֵי הַיְקָרִים! אֵין עוֹד דְּבַר שְׂיָכוֹל לְתַקֵּן אֶת
אֲשֶׁר אָדָם פָּגַם בְּבְרִית כְּמוֹ מִדַּת הַשָּׁלוֹם. וְלָכֵן נִקְרָא
"בְּרִית שָׁלוֹם", כִּי שָׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמֵאֲמָרָם
ז"ל (שִׁבְת י'): שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁלוֹם,
וְלָכֵן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם
לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלְבָרַח מִמַּחְלַקַת,
אֲשֶׁר הִיא מְגִנָּה בְּמָאֵד מְאֹד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְמֵאֲמָרָם
ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה כו): קָשָׁה הִיא הַמַּחְלַקַת כְּדוֹר
הַמְּבוּל. מָה הָיָה בְּדוֹר הַמְּבוּל? חָטְאוּ בְּפָגַם הַבְּרִית
— הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ו, יב):
"כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכָו עַל הָאָרֶץ",
וְהַמַּחְלַקַת קָשָׁה מְזוֹ, וְלָכֵן מְגִנָּה הִיא מְאֹד. וְכֵן
אוֹמְרִים (בְּמִדְבָר רַבָּה, פָּרָשָׁה יא): גְּדוֹל הַשָּׁלוֹם וּשְׁנוּאָה
הַמַּחְלַקַת; הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת
הַקְּטָטוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן עָקַר הַתְּקוּן בִּימֵי

שׁוֹבְבֵי"ם, שְׁבָהֶם קוֹרְאִים אֶת פְּרָשִׁיּוֹת שְׁמוֹת,
 וְאַרְא, בִּ'א בִּשְׁלַח, יִתְרוֹ, מִשְׁפָּטִים; שְׁבָהֶם מְסֹפֵר
 שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יָרְדוּ לְמִצְרַיִם, וְהִשְׁתַּעֲבְדוּ תַּחַת יַד
 פְּרָעָה, אֲשֶׁר אָמַר הָאֱרֹ"י וְ"ל, שֶׁהֵן שְׁתֵּי תַבּוֹת:
 'פֶּה-רַע', שֶׁהִיא מֶלֶךְ מִצְרַיִם — מִצְרַיִם, הֵינּוּ
 שֶׁהַמַּחֲזִין הָיָה בְּקִטְנוּת וּבְצִמְצוּם, כִּי הַמַּחֲלָקֶת
 וְהַמְרִיבוֹת מְצַמְצָמִים אֶת הַמַּח וְנוֹטְלִים אֶת הַדַּעַת,
 וְכִמּוֹ שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲקָצִין, פָּרָק ג'): אִין
 לָךְ כְּלֵי מַחֲזִיק בְּרָכָה אֱלֹא הַשְּׁלוֹם; וְלִכֵּן עָלֵינוּ
 לַעֲסֹק רַק בְּשְׁלוֹם, וּמִי שֶׁרוֹצֶה לַעֲסֹק בְּתַקּוּן הַבְּרִית,
 תַּקּוּן הַמַּח, עָלָיו לְהִרְבּוֹת בְּשְׁלוֹם הַבְּרִיּוֹת, לְשֹׁמֵר
 פִּיּוֹ לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, אֲשֶׁר רַבּוּי הַדְּבָר
 מְבִיא לְכָל מֵינֵי מַחֲלָקֶת וְרִיבוֹת. הִנֵּה אָנוּ רוֹאִים
 אֲנָשִׁים מֵתִים, וְאִין יוֹדְעִים מַה זֶה וְעַל מַה זֶה, אִין
 זֹאת אֱלֹא מַחֲמַת הַמַּחֲלָקֶת שֶׁהִיוּ מְעַרְבִים בָּהּ;
 וְכִמְאָמְרָם וְ"ל (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה יח): כַּמָּה קָשָׁה הִיא
 הַמַּחֲלָקֶת, שְׁבִית דִּין שֶׁל מַעְלָה אִינָן קוֹנְסִין אֱלֹא
 מִבֵּן עֶשְׂרִים, וּבֵית-דִּין שֶׁל מַטָּה אִין קוֹנְסִין אֱלֹא
 מִבֵּן שְׁלֹש-עֶשְׂרֵה, וּבַמַּחֲלָקֶתוֹ שֶׁל קֶרַח תִּינוּקוֹת בְּנֵי
 יוֹמָן נִשְׂרָפוּ וְנִבְלָעוּ; אָנוּ עֲדִים, שֶׁתִּינוּקוֹת נִחְלִים,
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאִין יוֹדְעִים עַל מַה וְלָמָּה, אֲךָ אִין
 זֹאת אֱלֹא בְּעוֹן אֲבוֹתֵיהֶם שְׁמַרְבִּים בַּמַּחֲלָקֶת

קדֹשֶׁת שׁוֹבְבֵי"ם

קיא

ובקטטות, ומפלגים עם שכנים וידידים, קרובים ורחוקים, ובזה גורמים מיתת הילדים, רחמנא לישזבן. ולכן בימים אלו של "קדֹשֶׁת שׁוֹבְבֵי"ם", עלינו להרבות בשלום בין איש לרעהו, ולברח ממחלוקת, ובזה נתקן את כל אשר פגמנו. חכמינו הקדושים אומרים (ספרי ראה צו): "לא תתגודדו" — לא תעשו אגדות אגדות; הגיע הזמן שנחיל מפלוגים, נפסיק לעשות חמולות חמולות, גזענות ארוכה, עדות עדות, הגיעה העת שנתחיל לאהב כל יהודי בלי יוצא מן הכלל, אשר זהו תקון הברית, זה "קדֹשֶׁת שׁוֹבְבֵי"ם", לעקר את הקנאה, השנאה, התחרות והכבוד. ומי שדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, אין לו מחשבות של הבל כאלו, אלא רוצה רק את השלום. ולכן הבה נתקן כל אשר קלקלנו כל השנה בשנאת חנם; שמו שמים! רואים בני-אדם שונאים את הזולת על לא דבר, הבה נתחיל לאהב זה את זה, עד כדי כך, שאומרים חכמינו הקדושים (יבמות סה:): מתר לו לאדם לשנות בדבר השלום; וגדול השלום, שאף הקדוש-ברוך-הוא שנה בעבורו. וכן אומרים (ויקרא רבה, פרשה ט', סימן ט'): גדול השלום, שכל הברכות כלולות בו; וזה עקר תקוינו לחיות באהבה ובאחווה, בשלום וברעות, ואם

בְּאֵמֶת נִקְבַּל עַל עֲצֻמְנוּ מֵדַת הַשָּׁלוֹם, נִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמְנוּ אֶת הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, וְכִמְאֻמָּרָם ז"ל (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ה', סִימָן יב): גְּדוֹל הַשָּׁלוֹם, שְׂאִין הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא מִבְּשׂוּר אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁיְהִיוּ נִגְאָלִים אֲלָא בְּשָׁלוֹם. וּמֵאִיזוֹ גְּאֻלָּה אָנוּ מְדַבְּרִים? גְּאֻלַּת הַנְּפֹשׁ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהֵלִים סט, יט): "קְרָבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאֻלָּה", כְּשֶׁאָדָם חָטָא, הוּא בְּגָלוּת גְּדוּלָה מְאֹד, וְהוֹלִיךְ נָע וְנָד, וְאֵינוֹ מוֹצֵא מְקוֹמוֹ. עַד שְׂרוּאִים בְּנֵי-אָדָם שֶׁנִּהְרָסִים לְגַמְרֵי, מִפְּנֵי שְׂאִינָם מוֹצְאִים אֶת הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא בְּמְקוֹמָם. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן נו): כְּשֵׁיִשׁ לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי לֵב, אֵין שִׁיךְ אֲצִלוֹ מְקוֹם; כִּי מוֹצֵא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ; וְלִכֵּן עָלִינוּ לְמִסַּר נַפְשֵׁנוּ עַל אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזוֹכָת, לֵידַע שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט, וְשׁוֹם דָּבָר לֹא יוּכַל לְנַתְקֵנוּ מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכִי נִצּוּלִים מִפָּגַם הַבְּרִית. וְלִכֵּן דִּיקָא בִּימֵים קְדוּשִׁים אֵלוֹ "קְדַשַׁת שׁוֹכְבֵי"ם", שְׂקוּרָאִים בָּהֶם הַפְּרָשִׁיּוֹת: שְׂמוֹת, וְאַרְא, ב'א, בְּשִׁלַּח, יִתְרוֹ, מ'שְׁפָטִים; שְׂבָהֶן מְסַפֵּר שְׁעַם יִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּמִצְרַיִם בְּמַרְיבוֹת קָשׁוֹת, וְהַמְצָרִים טְמָאוּ אוֹתָם בְּכָל מִינֵי טְמָאוֹת שְׂבָעוֹלָם, עַד שֶׁבָּא מֹשֶׁה רַבְּנוּ, הַצַּדִּיק

הָאָמֶת, וְהַחֲדִיר בָּנוּ אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, "אִתָּה הָרֵאָתָה לְדַעַת כִּי הוּי"ה אֱלֻקִים, אֵין עוֹד מְלַבְדוֹ" (דְּבָרִים ד, לה), וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכִינוּ לְפָסַח, אֲשֶׁר אָמַר הָאֱר"י ז"ל, שְׂאֵלוֹ שְׁתֵּי תַבּוֹת: פֶּה-סַח, שֶׁהִתְחַלְנוּ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּמָקוֹם לָרִיב זֶה עִם זֶה, הַחֲחִילוֹנוּ לְדַבֵּר דְּבָרֵי אֲמוּנָה וְהִתְחַזְּקוֹת. וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה זָכִינוּ לְצֵאת מִמִּצְרַיִם, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָשָׂה לָנוּ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת עַל הַיָּם, שֶׁקָּרַע לָנוּ אוֹתוֹ, וְעַבְרָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחֶרֶבָה, וְהַמִּצְרִים טָבְעוּ וְאָבְדוּ, עַד שֶׁזָּכִינוּ לְהִגִּיעַ לְהַר סִינַי וּלְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל הַמַּחְלָקָת, כִּי עַל-יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה, אָדָם רוֹאֶה מַעֲלַת וַחֲשִׁיבוֹת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּשְׁוֵב בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה, וְנִקְבֵּל עַל עַצְמָנוּ "קְדֻשַׁת שׁוֹבְבֵי"ם", לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת שֶׁחֲטָאנוּ בְּפֶגֶם הַבְּרִית, הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שְׂאֵלוֹ הַעֲוֹנוֹת הַחֲמוּרִים בְּיוֹתֵר. וּבְפָרֵט בַּדוֹר הַשִּׁפְלָה הַזֶּה, שֶׁבָּאוּ עַרְב־רַב, וְנִתְעַרְבוּ בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהִבִּיאוּ גוֹיִים וְגוֹיֹת לְבוֹלָלָם בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, כְּדִי לְהַכְשִׁילָם בְּפֶגֶם הַבְּרִית, אֲשֶׁר זֶהוּ הָעוֹן הַחֲמוּר בְּיוֹתֵר, כְּשֶׁגּוֹי בָּא עַל יְהוּדִיָּה וּלְהַפְּךָ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבִּיא עַל כָּךְ מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת וְאִכְזָרִיוֹת, וְכִיּוֹן שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְמַשְׁחִית אֵינוֹ מִבְּחִין

בין צדיקים לרשעים, כי בזה שהערב-רב החזירו
 מבחוץ גויים וגויות בין נשמות ישראל, שכל זה
 טמאת הברית, לכן נתנה רשות למלאך המשחית
 להשחית, וזה כלל המחלקת והמריבות שיש היום
 בין נשמות ישראל, ומזה באים פגועים ורציחות,
 שנרצחים נשמות קדושות, אנשים חפים מפשע.
 ולכן עלינו למסור בפשנו דיקא בימים טרופים אלו,
 לראות שיהיה שלום ואהבה ואחדות בעם ישראל,
 ואם נהיה חזקים בזה, נזכה לתקן כל אשר חטאנו
 בפגם הברית, ונזכה כפר לגאולה השלמה, שבוא
 יבוא מלך המשיח, שיהיה משבט יהודה, והוא יתקן
 את החטא המגנה הזה של פגם הברית, ויגלה לנו
 את הקדוש-ברוך-הוא, "והיתה להוי"ה המלוכה",
 שכלם יקבלו על עצמם על מלכותו יתברך, ונזכה
 כלנו לקבל פני שכינה במהרה בימינו, אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!